

КОМЕНТАР

щодо законопроекту про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України № 9260 від 05.11.2018 р.

Кабінетом Міністрів України внесено проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів № 9260 від 05.11.2018 (надалі Проект).

Проект було досить оперативно прийнято у першому читанні – 08.11.2018 р.

Основні положення Проекту визначені у **пояснювальній записці**. У ній зазначено, що законопроектом передбачається:

- збільшити з 1 липня 2019 р. ставки акцизного податку на тютюнові вироби на 9 %;

- підвищити з 1 січня 2019 р. ставку екологічного податку за викиди двоокису вуглецю стаціонарними джерелами;

- збільшити ставки рентної плати за користування надрами для видобування нафти і конденсату та для залізної руди;

- збільшити ставки рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів;

- з метою підвищення контролю за обігом пального відображати у Системі електронного адміністрування реалізації пального фактичний рух палива у розрізі місць зберігання (на сьогодні облік здійснюється у розрізі суб'єктів господарювання);

- здійснювати порівняння показників з СЕАРП та показників витратомірів-лічильників і рівнемірів-лічильників рівня пального у резервуарі щодо обсягів обігу та залишків пального в розрізі кодів згідно з УКТ ЗЕД, акцизних складів та розпорядників акцизних складів;

- запровадити ліцензування діяльності усіх суб'єктів господарювання, які здійснюють виробництво, зберігання, **оптову та роздрібну торгівлю паливом**;

- запровадити контроль за цільовим використанням пального, призначеного для цілей авіаційного транспорту;

- запровадити ведення в СЕАРП окремого обліку за переміщенням спирту;

- встановити нульову ставку акцизного податку на спирт етиловий, який використовується для виробництва харчового оцту, парфумерно-косметичної продукції та продукції технічного призначення;

- для забезпечення контролю за цільовим використанням спирту встановити перелік вимог до підприємств, які отримують спирт за нульовою ставкою акцизного податку, та передбачити, що такі підприємства мають бути обладнані витратомірами отриманого спирту і витратомірами обсягу виробленої продукції, інформація з яких щоденно передається у контролюючі органи;

- встановити, що норми щодо змін в адмініструванні акцизного податку пального та спирту набувають чинності з 1 липня 2019 р., а відповідальність за порушення зазначених норм – з 1 жовтня 2019 р.;

- визнати податковими агентами операторів поштового зв'язку, експрес-перевізників, які здійснювати-

муть нарахування та сплату податкових зобов'язань з податку на додану вартість до бюджету у разі ввезення на митну територію України товарів у міжнародних поштових та експрес-відправленнях, у несупроводжуваному багажі.

Нижче наводимо детальний аналіз змін, що планується запровадити Проектом

I. Акцизний податок

1. Реалізація спирту етилового.

Передбачається, що реалізація спирту етилового буде оподатковуватися акцизним податком в такому самому порядку, як і реалізація пального. Дані щодо реалізації спирту етилового будуть оброблятися у системі електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового. Стосовно реалізації спирту етилового передбачається складання акцизної накладної.

Проектом передбачено доповнити *Підрозділ 5 Розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу п. 23* наступного змісту:

«Протягом 20 календарних днів, починаючи з 1 липня 2019 року, платник податку зобов'язаний подати контролюючому органу акт проведення інвентаризації обсягів залишку спирту етилового станом на початок дня 1 липня 2019 року».

2. Акцизні склади.

Проектом уточнено визначення акцизного складу (п. 14.1.6. ПК). А саме, доповнено, що акцизним складом вважається спеціально обладнані приміщення або територія, у яких проводиться господарська діяльність з:

– вироблення, оброблення (перероблення), змішування, розливу, пакування, фасування, зберігання, одержання чи видачі, а також реалізації спирту етилового, горілки та лікєро-горілочаних виробів;

– вироблення, оброблення (перероблення), змішування, розливу, навантаження-розвантаження, зберігання, реалізації пального.

Доповнено, що **не є акцизним складом**:

- приміщення або територія, на кожній з яких загальна місткість розташованих ємностей для навантаження-розвантаження та зберігання пального не перевищує 500 кубічних метрів, а суб'єкт господарювання – власник або користувач такого приміщення або території використовує пальне **виключно для потреб власного споживання чи промислової переробки та не здійснює операцій з реалізації пального іншим особам**;

- паливний бак, як ємність для зберігання пального безпосередньо в транспортному засобі або технічному обладнанні, пристрої.

У Податковому кодексі передбачається ввести поняття акцизного складу пересувного (п. 14.1.61 ПК) – автомобільний, залізничний, морський, річковий, повітряний, трубопровідний транспортний засіб, на якому переміщується та/або зберігається пальне або

спирт етиловий на митній території України.

3. Внесення змін до визначення поняття реалізації пального (14.1.212 ПК):

Реалізація пального або спирту етилового - будь-які операції з фізичної передачі (відпуску, відвантаження) пального або спирту етилового з **переходом права власності** на таке пальне або спирт етиловий або без такого, за плату (компенсацію) або без такої на митній території України з акцизного складу / акцизного складу пересувного:

до акцизного складу;

до акцизного складу пересувного;

для власного споживання чи промислової переробки;

будь-яким іншим особам.

Не вважаються реалізацією пального операції з фізичної передачі (відпуску, відвантаження) пального на митній території України:

в споживчій тарі ємністю до 5 літрів (включно), крім операцій з реалізації такого пального його виробниками;

для використання пального виключно для потреб власного споживання чи промислової переробки суб'єктами господарювання, які не є розпорядниками акцизного складу.

Відповідно, Проектом уточнюється поняття **розпорядника акцизного складу**.

Проектом суттєво доповнені вимоги щодо обладнання та використання акцизні складу на території яких виробляється спирт етиловий, а також пальне. Зокрема, вимоги щодо:

– обладнання витратомірами-лічильниками та рівнемірами-лічильниками,

– реєстрації розпорядниками акцизних складів усіх розташованих на акцизних складах резервуарів, витратомірів-лічильників та рівнемірів-лічильників – в Єдиному державному реєстрі витратомірів-лічильників та рівнемірів-лічильників рівня пального у резервуарі, та усіх акцизних складів – у системі електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового (п. 230.1.2).

– щоденного формування та передавачі до податкових органів розпорядниками акцизних складів електронних документів з даними щодо фактичних залишків пального на початок та кінець доби та добового фактичного обсягу отриманого та реалізованого пального (п. 230.1.3).

Проектом передбачено перехідне положення, що платники акцизного податку зобов'язані з 1 травня 2019 р. до 1 червня 2019 р. зареєструвати в системі електронного адміністрування реалізації пального усі акцизні складу, розпорядниками яких такі платники податку будуть станом на 1 липня 2019 р. (п. 21 Підрозділу 5. Розділу XX Перехідні положення ПК).

Проектом передбачене суттєве підвищено штрафу за не обладнання акцизного складу – з 15000 до 150000 грн. (п. 128¹.1), а також встановлення штрафів:

– за відсутність реєстрації акцизних складів в розмірі 1 000 000 грн. (128¹.2 ПК);

– за незабезпечення своєчасної передачі електронних документів, що містять дані щодо фактичних залишків пального та обсягу обігу пального або спирту етилового – у розмірі 1 000 грн. (п. 128¹.3 ПК).

Проте, Проектом передбачається, що вищезазначені

штрафні санкції за необладнання акцизного складу (п. 128¹.1) застосовуються:

з 1 липня 2019 р. – до розпорядника акцизного складу, на акцизному складі якого розташовано резервуари, загальна місткість яких перевищує 20000 куб. м.;

з 1 жовтня 2019 р. – до розпорядника акцизного складу, на акцизному складі якого розташовано резервуари, загальна місткість яких перевищує 1000 куб. м., але не перевищує 20000 куб. м.;

з 1 січня 2020 р. – до розпорядника акцизного складу, на акцизному складі якого розташовано резервуари, загальна місткість яких не перевищує 1000 куб. м. (п. 18 Підрозділу 5. Розділу XX Перехідні положення ПК).

А штрафні санкції за відсутність реєстрації акцизних складів та незабезпечення своєчасної передачі електронних документів (1281.2 – 1281.3) – передбачається застосовувати з 1 жовтня 2019 р. (п. 24 Підрозділу 5 Розділу XX Перехідні положення ПК).

4. Зміни ставок акцизного податку.

5. Розширення функцій податкових органів стосовно реалізації пального (ст. 19¹, ст. 288 ПК).

Проектом планується поширити контролюючі функції податкових органів на запобігання та виявлення порушень законодавства у сфері виробництва та обігу спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів та пального.

6. Зміни та доповнення до вимог щодо складання акцизних накладних.

Зокрема, Проектом доповнені обов'язкові реквізити складання акцизних накладних (стаття 231 ПК).

Змінені та доповнені вимоги стосовно складання акцизних накладних у разі здійснення операцій з реалізації пального, які передбачають відпуск пального через паливороздавальні колонки на автомобільних заправних станціях.

Змінені та доповнені вимоги стосовно того, хто саме має реєструвати акцизні накладні. Такі накладні можуть складатися в одному або у двох примірниках.

Акцизна накладна складається в одному примірнику особою яка реалізує пальне або спирт етиловий, у разі його реалізації:

а) з акцизного складу:

для власного споживання чи промислової переробки або на обсяги втраченого / зіпсованого / знищеного пального або спирту етилового;

будь-яким іншим особам – не платникам податку;

б) з акцизного складу пересувного:

для власного споживання чи промислової переробки або на обсяги втраченого / зіпсованого / знищеного пального або спирту етилового;

будь-яким іншим особам – не платникам податку.

Акцизна накладна складається в двох примірниках особою яка реалізує пальне або спирт етиловий, у разі його реалізації:

а) з акцизного складу до іншого акцизного складу;

б) з акцизного складу до акцизного складу пересувного;

в) з акцизного складу пересувного до іншого акцизного складу пересувного;

г) з акцизного складу пересувного до акцизного складу.

При цьому перший примірник реєструється в Єдиному реєстрі акцизних накладних, а другий примірник в день її складання надсилається розпоряд-

нику акцизного складу – отримувачу пального або спирту етилового, який зобов'язаний зареєструвати цей примірник в ЄРАН після реєстрації першого примірника в ЄРАН та отримання пального або спирту етилового на акцизний склад/акцизний склад пересувний.

Зміна строків реалізації акцизних накладних.

Чинним податковим кодексом передбачений 15-денний строк реєстрації акцизної накладної.

Проектом передбачається встановити наступні строки реєстрації акцизних накладних (п. 231.6 ПК):

акцизних накладних, складених при реалізації пального з акцизного складу, який є місцем роздрібної торгівлі паливом, на яке отримано ліцензію на право роздрібної торгівлі паливом, – не пізніше п'ятнадцяти календарних днів, наступних за датою їх складання;

першого примірника акцизної накладної – у день складання такої акцизної накладної, але не пізніше здійснення операції з реалізації пального або спирту етилового;

другого примірника акцизної накладної – не пізніше трьох календарних днів, наступних за днем отримання пального або спирту етилового на акцизний склад розпорядником акцизного складу – отримувачем пального або спирту етилового;

розрахунку коригування – не пізніше трьох календарних днів, наступних за датою його складання.

Окрім того, передбачається доповнити п. 120².2 ПК штрафною санкцією:

відсутність з вини платника акцизного податку, який отримав палне та спирт етиловий, реєстрації в Єдиному реєстрі акцизних накладних другого примірника акцизної накладної / другого примірника розрахунку коригування, – тягне за собою накладення штрафу в розмірі 2 відсотків суми акцизного податку з відповідних обсягів пального або спирту етилового, зазначених в такій акцизній накладній / розрахунку коригування.

Проте, даний штраф почне застосовуватися з **1 жовтня 2019 р.** (п. 24 Підрозділу 5 Розділу XX Перехідні положення ПК).

Зменшення ліміту реєстрації акцизних накладних (Σ АНакл) на показник Σ АМитнЕкспорт – загальний обсяг пального або спирту етилового, вивезеного за межі митної території України, оформленого належним чином митними деклараціями (п. 232.3 ПК).

7. Перехідні положення щодо реалізації пального.

Проектом доповнено Підрозділ 5 Розділу XX Перехідні положення ПК п. 22 наступними вимогами щодо реєстрації акцизних накладних на реалізацію пального:

1) акцизні накладні, складені до 30 червня 2019 р. та не зареєстровані, не підлягають реєстрації в ЄРАН; акцизні накладні, складені у липні 2019 р. реєструються в ЄРАН не пізніше п'ятнадцяти календарних днів, наступних за датою їх складання;

2) Для розподілу обсягів залишків пального, які обліковуються у платників податку в системі електронного адміністрування реалізації пального станом на 1 липня 2019 р., між акцизними складами / акцизними складами пересувними, де такі обсяги залишків пального знаходяться фактично станом на 1 липня 2019 р. та/або з яких проведені операції з реалізації

пального до 30 червня 2019 р., на які станом на 1 липня 2019 р. не зареєстровані акцизні накладні в Єдиному реєстрі акцизних накладних (далі – розподіл обсягів залишків пального):

а) платники податку, у яких станом на 1 липня 2019 р. в системі електронного адміністрування реалізації пального обліковуються обсяги залишків пального, зобов'язані:

скласти акцизні накладні в двох примірниках, перший з яких зареєструвати в Єдиному реєстрі акцизних накладних до 3 липня 2019 р. на такі обсяги, із зазначенням в акцизних накладних акцизних складів, де такі обсяги фактично знаходяться та/або з яких проведені операції з реалізації пального до 30 червня 2019 р., на які станом на 1 липня 2019 р. не зареєстровані акцизні накладні в Єдиному реєстрі акцизних накладних, та їх розпорядників шляхом заповнення обов'язкових реквізитів акцизної накладної, передбачених підпунктами «г», «т», «з» та «и» пункту 231.1 статті 231 цього Кодексу;

передати до 3 липня 2019 року розпорядникам акцизних складів, з акцизних складів яких проведені операції з реалізації пального до 30 червня 2019 року, на які станом на 1 липня 2019 року не зареєстровані акцизні накладні в ЄРАН, інформацію щодо таких операцій з реалізації пального;

б) після виконання платником податку вимог підпункту «а» цього пункту щодо відповідного розпорядника акцизного складу, такий розпорядник зобов'язаний:

зареєструвати в ЄРАН другий примірник отриманої акцизної накладної, складеної платником податку згідно підпункту «а» цього пункту;

до 5 липня 2019 р. скласти та зареєструвати в ЄРАН акцизні накладні на операції з реалізації пального, проведені з його акцизного складу до 30 червня 2019 р., на які станом на 1 липня 2019 р. не зареєстровані акцизні накладні в ЄРАН.

8. Проектом передбачається доповнити с. 164 Кодексу України про адміністративні правопорушення наступними штрафними санкціями:

– за переміщення пального або спирту етилового транспортними засобами, що не зазначені в митних деклараціях або в акцизних накладних – від однієї тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів з конфіскацією пального або спирту етилового та транспортних засобів, чи без такої,

– за зберігання пального або спирту етилового на акцизному складі/акцизному складі пересувному, обсяги якого не зазначені в митних деклараціях або в зареєстрованих акцизних накладних, заявках на поповнення обсягу залишку пального або спирту етилового, а також реалізація пального або спирту етилового з не зареєстрованого акцизного складу, – від однієї тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією пального або спирту етилового, транспортних засобів, ємностей та обладнання, що використовувалося для зберігання та реалізації такого пального або спирту етилового, грошей, одержаних внаслідок вчинення цього адміністративного правопорушення, чи без такої.

9. Запроваджуються вимоги щодо ліцензування діяльності з оптової та роздрібною торгівлі, збе-

рігання пального.

1. Закон України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» поширено на реалізацію пального. Назву закону змінено на *Закон України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального» (надалі Закон)*.

У Законі планується **визначити поняття**: місце виробництва пального, місце зберігання пального, місце оптової торгівлі паливом, місце роздрібної торгівлі паливом, виробництво пального, зберігання пального, **оптова торгівля паливом, роздрібна торгівля паливом**.

Проектом планується передбачити вимоги щодо ліцензування діяльності з:

- виробництва пального (ст. 2 Закону),
- імпорту, експорту, оптової торгівлі алкогольними напоями, тютюновими виробами, **імпорту або експорту пального, оптової чи роздрібної торгівлі паливом та зберігання пального** (ст. 15 Закону).

II. Податок на додану вартість

1. Проектом передбачається **визначити в якості податкових агентів оператора поштового зв'язку, експрес-перевізника** при ввезенні товарів на митну територію України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях у несупроводжуваному багажі (180.2¹ ПК).

Суми ПДВ, сплачені оператором поштового зв'язку, експрес-перевізником, виключаються з ШНакл.

2. **Стосовно оподаткування ПДВ орендної плати за земельні ділянки, що перебувають у державній або комунальній власності.**

Чинною редакцією ПК (ст. 197.1 ПК) передбачене звільнення від оподаткування ПДВ операції з орендної плати за земельні ділянки, що перебувають у власності держави або територіальної громади, якщо така орендна плата повністю зараховується до відповідних бюджетів.

Проектом передбачається внести зміни до ст. 197.1

ПК та уточнити, що звільняються від оподаткування ПДВ операції з постачання послуг з надання в оренду (**суборенду**) земельних ділянок, що перебувають у власності держави або територіальної громади, якщо кошти за такі послуги у повному обсязі сплачуються **безпосередньо на відповідні рахунки органів, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів**.

3. Передбачені вимоги щодо оподаткування ПДВ вартості ввезених на митну територію України товарів, сумарна фактурна вартість яких перевищує еквівалент **100 євро**, для одного одержувача – фізичної особи, в одній депеші від одного відправника у міжнародних поштових відправленнях або в одному вантажі експрес-перевізника від одного відправника у міжнародних експрес-відправленнях (з 1 січня 2019 р. по 30 червня 2019 р. сумарна фактурна вартість яких перевищує **150 євро**).

III. Інші зміни та доповнення

1. Передбачається внести зміни щодо **порядку розстрочення, відстрочення грошових зобов'язань чи податкового боргу**. А саме, встановити (п. 100.9 ПК), що рішення про розстрочення, відстрочення грошових зобов'язань чи податкового боргу, а також про перенесення строків сплати розстрочених, відстрочених сум або їх частки щодо загальнодержавних податків та зборів на строк, що виходить за межі одного та / або більше бюджетних років приймається керівником Державної фіскальної служби України (**без будь-яких винятків**), про що повідомляється Міністерство фінансів України.

2. Передбачається внести зміни щодо порядку видачі та погашення податкових векселів.

3. Збільшено ставку екологічного податку за викиди двоокису вуглецю.

4. Збільшені ставки рентної плати, у тому числі перехідні ставки.

ТУМАНЯН Анна Оганесівна,
аудитор АФ "Аналітик"
af.analitik.ua@gmail.com